

TEDENSKA SLIKE

PRILOGA

DOMOVINI

Leto VIII.

V Ljubljani, dne 25. avgusta 1932.

34. štev.

Kmetijski praznik na Krškem polju

Minister dr. Albert Kramer po sprejemu dopoldne na razstavi živine in konj v Krškem. Od leve na desno univ. prof. dr. Ljudevit Böhm, narodna poslanca Ivan Prekoršek in Hadži Todor Dimitrijevič, župnik Janko Barlé, načelnik Zidanšek, minister dr. Kramer in nato ocenjevalna komisija z narodnim poslancem Lovrom Petovarjem. Desno zadaj leskovski dekan g. Kurent

Gosto strnjena množica z napeto pozornostjo in živim odobravanjem spremlja izvajanja govornikov

Prizor iz imponantnega sprevoda v nedeljo 14. t. m. v Krškem

Josip Pogačnik †

V četrtek 18. t. m. je v prijaznem gorenjskem Podnartu umrl g. Josip Pogačnik. Smrt je z njim iztrgala iz naše srede enega najbolj simpatičnih javnih delavcev slovenske predvojne generacije. Že par tednov je bil bolan, vendar je vse presenetila vest, da je podlegel bolezni in se preselil v večnost. Dosegel je starost 66 let, vse do svoje bolezni pa je bil še telesno in duševno izredno čil in prožen, pri vseh svojih številnih prijateljih in znanih priljubljen, od vseh cenjen in spoštovan.

Pokojni Josip Pogačnik je bil rojen v Podnartu nad Kranjem v stari, ponosni gorenjski domačiji. Doštudiral je gimnazijo, deloma v Ljubljani, deloma v Pazinu, nato pa se posvetil pravi in vpisal na pravno fakulteto graške univerze. Preden pa je dovršil pravne študije, mu je smrt ugrabila očeta in moral je zapustiti univerzo, da je prevzel rodbinsko posestvo. Umevno je, da je mladi in visoko izobraženi posestnik v takratnih razmerah kmalu dobil velik vpliv na svojo okolico. To ga je potegnilo tudi v politiko, na katero se je posej tesno navezal. Trajno je zastopal svoj okraj v kranjskem deželnem in avstrijskem državnem zboru. Prispadal je takratni Slovenski ljudski stranki, zaradi svoje osebne ljubeznivosti in svoje umerjenosti in stvarnosti, je užival velike simpatije in spoštovanje tudi pri ljudeh, ki so bili politično v drugih taborih.

Konstelacija v dunsajskem parlamentu je pokojnega Pogačnika, ki je bil izredno simpatičen tudi v svojem nastopu in pri tem še dober parlamentarni taktik, dvignila na odlična in važna mesta. Bil je član raznih parlamentarnih odborov, ki so si ga često izvolili za referenta ali predsednika in bil končno izvoljen za podpredsednika avstrijskega državnega zbora, kar je bila menda pač najvišja čast, dosegljiva v predvojni Avstriji za Slovence. Njegovo javno delo mu je prineslo več visokih odlikovanj, med drugimi tudi podelitev viteškega naslova.

Velik ugled, ki ga je pokojnik užival v naši javnosti, njegova konciliantnost in splošna priljubljenost, njegove vsestranske in odlične sposobnosti — vse to je bilo merodajno, da je ob zlomu habsburške monarhije takratni Narodni svet izvolil Josipa Pogačnika za predsednika Narodne vlade v Ljubljani.

Na čelu Narodne vlade za Slovenijo je ostal g. Josip Pogačnik vse do njene likvidacije, ko je bila nadomeščena z Deželno vlado za Slovenijo. Odšel je nato za kratko dobo na Dunaj kot prvi poslanik Jugoslavije pri vladi nove avstrijske republike. Velika njegova zasluga je, da se je kljub bojem za Koroško pospešila konplcirana likvidacija nekdanjih skupnih poslov in zadev in reparacije naših vojakov, ki so se z raznih front vračali preko Dunaja v osvobojeno domovino.

Po povratku z Dunaja se je pokojnik umaknil iz političnega življenja, posvetil pa se vsega gospodarstvu, ki je zlasti v prvih povojnih letih potrebovalo najboljših moči, saj e bilo treba tudi gospodarske prilike pri nas prilagoditi novim razmeram. Kakor poprej v političnem, si je sedaj tudi v gospodarskem življenju kmalu pridobil velik vpliv.

Pokojni je bil poročen z gospo Gabrijelo, rojeno Jegličovo, sestro nekdanjega višjega državnega tožilca. Njegovi trije sinovi zavzemajo odlična mesta v naši javnosti; Joško je glavni tajnik TPD, Bogdan bančni ravnatelj v Mariboru, podpolkovnik Branko pa adjutant Nj. Vel. kraljice Marije.

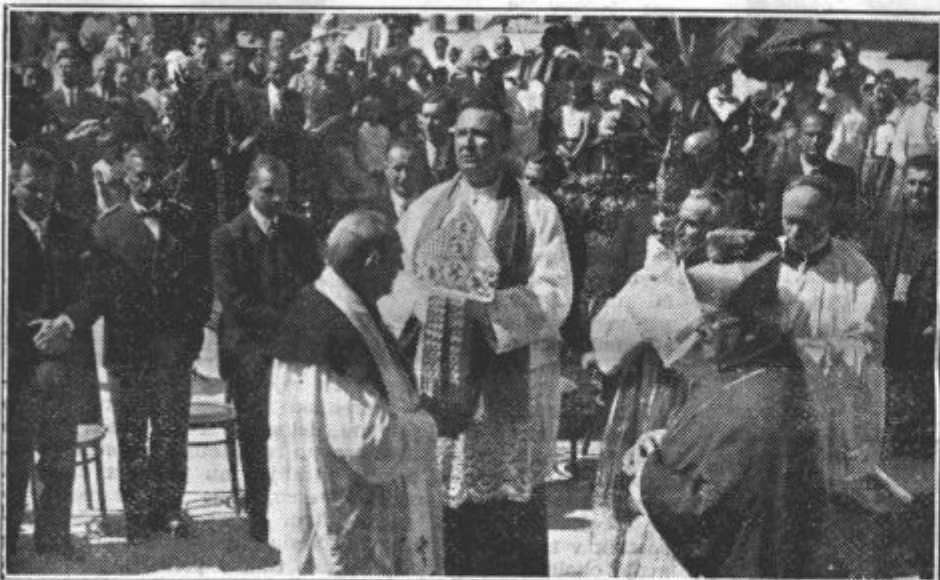
Težko prizadeti rodbini naše sožalje! Blagemu pokojniku bodi ohranjen trajen spomin!

Po svečanostih Rogaške Slatine

Slavnostni gostje pri svečanosti. Od leve na desno: sreski načelnik v Šmarjah Marač, ban dr. Marušič, ravnatelj inž. Dietrich, dr. Brolih, ravnatelj Gračner, član banskega sveta Florijan Gajšek in prota Jakšič.

Slatina živi še vedno pod mogočnim vtisom proslav 200 letnice zdravilišča, ki so ponovno potrdile priljubljenost tega našega najlepšega zdravilišča. Čeprav so se razšle velike množice, ki so od blizu in daleč prihitele, da prisostvujejo proslavi, je življenje še vedno izredno pestro in živahno. Stari gostje, ki so že absolvirali zdravljenje, odhajajo, novi, prihajajo. Cene so se po 15. avgustu v znatni meri znižale, zaradi česar je naval letoviščarjev precejšen. To pa tudi ni čudno, ker nudi Rogaška Slatina onim, ki iščejo zdravje, in tudi onim, ki hočejo preživeti svoj poletni odmor v krasni naravi vse, kar si želijo. Vsak pride na svoj račun.

Duhovščina pri službi božji: na desni spredaj (z baretom na glavi) mariborski škof dr. Karlin, za njim znani narodni delavec duhovnik Mihael Meštrovič, ki je bral v Rogaški Slatini svojo zlato mašo, in pesnik Silvin Sardenko; za njima v ozadju slovenski ameriški pisatelj Louis Adamič in pravoslavni prota Jakšič.

V resnici mednarodna publika je zadovoljna z vsem, kar ji nudi to slovito zdravilišče. Pod širokopoteznim vodstvom ravnatelja inž. Dietricha gleda Rogaška Slatina v še lepšo bodočnost.

Še ene novosti ne smemo pozabiti: od 25. t. m. naprej bo Rogaška Slatina imela prenos brezžičnih postaj, kar bo le še poživelo življenje in dobro voljo letoviščarjev.

Slika desno: Načelnik slovenjgraškega gasilnega društva in župe Leopold Kopač pozdravlja na kolodvoru došle goste. Od leve na desno so: načelnik Kopač in narodni poslanci dr. Jevremović, Nikola Hribar (v gasilskem kroju), Stepanov, Nikola Sokolović, Dušan Antonijević, dr. Bogumil Vošnjak in Jovan Misirić. — Slika desno: Mala Marija Kopačeva pozdravlja škofa dr. Ivana Tomažiča in mu izroča šopek rož.

Tragična smrt narodnega delavca

V Gračanici pri Doboju je 15. t. m. utonil podpreglednik finančne kontrole gospod Zmagoslav Felicijan. Pokojnik, ki je doživel šele svoje 26. leto, je vsa zadnja leta svojega življenja žrtvoval narodu in državi.

Rodil se je 1906 v Gornjem gradu. V rani mladosti je prišel na Vič, kjer je do preganjanja in premestitve v druge kraje bil aktiven član vseh narodnih društev. Bil je pri Sokolu in Narodni strokovni zvezi katere podružnico je leta 1924 sam ustanovil in izbral okrog sebe gardo mladih zavednih delavcev. Ustanovil je v okviru NSZ tamburaški in dramski odsek in skrbel za napredek mladine. To je bilo zanj pogubno. Takratne razdrapane politične razmere so bile krive, da je bil parkrat klican na odgovor, češ, kako sme državni uslužbenec sodelovati v NSZ. Grozilo se mu je z odpustom in ker ni klonil, je bil tudi reduciran. Njegovi prijatelji so storili vse, da se krivica popravi, a moč in maščevalnost ljudi okrog SLS je bila v takratnih časih velika in ni se moglo odpustiti mlademu fantu, da sodeluje pri Sokolu in NSZ. Po dolgi trnjevi poti je uspelo reaktiviranje, vendar ne več v domačem kraju, moral je po svetu. Pot ga je zanesla v Prekmurje. Službo je nastopil v Rogaševcih, kjer je zapustil najlepši spomin in kjer bodo gotovo žalovali za vrlim narodnim mladeničem. Kratko dobo, prebito v Rogaševcih, je posvetil svojemu narodu. Ustanovil je Sokola in pevsko društvo »Glas Prekmurja«, kakor tudi dramski odsek. Povsod je živo delal in se za vse sam zanimal. To ga je pri narodu priljubilo.

Pokojnik je bil na vseh svojih službenih mestih izredno priljubljen kot dober govornik, igralec, sportnik in družabnik. V Rogaševcih (Prekmurje) je bil stalni dopisnik za »Domovino« ter se tudi z vneto udeleževal pri razširjanju našega časopisja. Zato je prejel od »Domovine« dvakrat knjižno nagrado.

Po službeni potrebi je bil pred dobrimi tremi meseci prestavljen v Gračanico pri Doboju v Bosni. Komaj tri mesece je bil tam, pa je že postal dober znanec in prijatelj vseh. Sredi največjega razmaha in mladostnega poleta so bila strta krila mlademu Sokolu. Kakor povsod, tudi na novem službenem mestu ni počival. Njegov veličasten pogreb je živo pričal o njegovi priljubljenosti med brati Bosanci. Bili so pri pogrebu katoličani, pravoslavni, muslimani in židje. Ob grobu so se od njega poslovili štirje govorniki, med prvimi mestni načelnik, ki je slavil pokojnika kot vzor narodnjaka, ki je vse svoje mlade sile posvetil narodu.

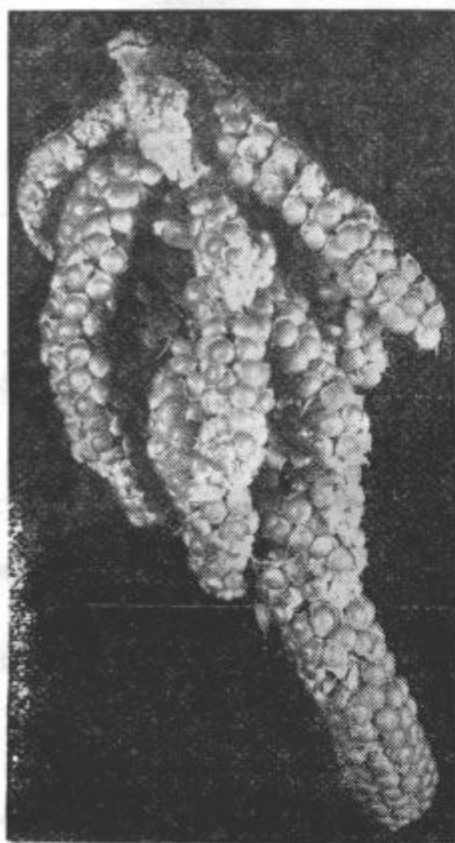
Po službeni potrebi je bil pred dobrimi tremi meseci prestavljen v Gračanico pri Doboju v Bosni. Komaj tri mesece je bil tam, pa je že postal dober znanec in prijatelj vseh. Sredi največjega razmaha in mladostnega poleta so bila strta krila mlademu Sokolu. Kakor povsod, tudi na novem službenem mestu ni počival. Njegov veličasten pogreb je živo pričal o njegovi priljubljenosti med brati Bosanci. Bili so pri pogrebu katoličani, pravoslavni, muslimani in židje. Ob grobu so se od njega poslovili štirje govorniki, med prvimi mestni načelnik, ki je slavil pokojnika kot vzor narodnjaka, ki je vse svoje mlade sile posvetil narodu.

Gasilsko slavlje v Slovenjgradcu

Slika desno: Načelnik slovenjgraškega gasilnega društva in župe Leopold Kopač pozdravlja na kolodvoru došle goste. Od leve na desno so: načelnik Kopač in narodni poslanci dr. Jevremović, Nikola Hribar (v gasilskem kroju), Stepanov, Nikola Sokolović, Dušan Antonijević, dr. Bogumil Vošnjak in Jovan Misirić. — Slika desno: Mala Marija Kopačeva pozdravlja škofa dr. Ivana Tomažiča in mu izroča šopek rož.

Spačeni storž, ki ga vidimo na sliki, nas popelje v pradavno dobo pred dolgimi tisočletji, ko korusa še ni imela dvodomnih cvetov, kakor jih ima danes: na koncu rastline prašnate, v pazduhah listov pa pestične cvete. Takrat je bil tudi cvet korusa obojak, to se pravi, v skupnem razcvetju so bili združeni pestični in prašnati cveti. Razvojni nauk nam je odkril toliko vmesnih stopenj med obema vrstama razcvetij v rastlinstvu, da danes brez vsakega pretiravanja lahko ugotovimo, da kaže naša slika atavistično (prastaro) obliko korusnega razcvetja s 35 klaski iz tiste dobe, ko je bilo metličasto prašnato razcvetje še del skupnega razcvetja združenega v storžu. Slične atavistične inačice se pri korusi često najdejo v več ali manj izraziti meri. Upodobljena korusa je zrastle na polju našega naročnika Dragotina Uhle v Zapricah pri Kamniku in je na ogled v oknu naše uprave.

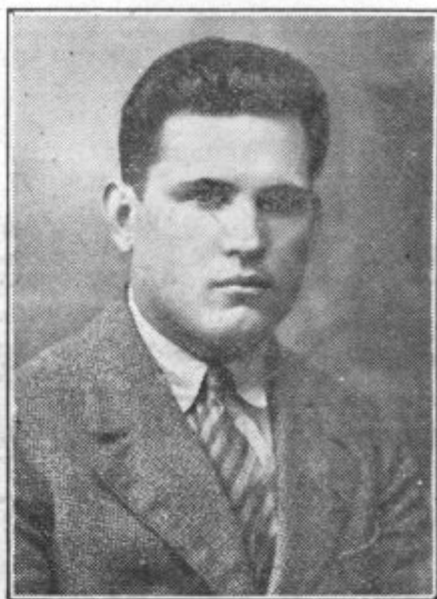
Te dni je praznovala 70-letnico gospa Marija Zoretova, po domače »Krznarjeva«, posestnica in gostilničarka v Črnem potoku pri Šmartnem pri Litiji. Še kot mlado dekle se je primožila na ta lepi kmečki dom in njen tik pred vojno umrli mož Ignacij je veljal tu za najuglednejšo osebnost, neomajno naprednega duha, ki je deloval v vseh društvih in ustanovah, katerim je bil deloma tudi ustanovitelj; posebno pa je slovel kot izboren sadjar.

Zvesto mu je stala ob strani soproga, po njegovi smrti pa je sama prišla gospodarstvo v roke. Krznarjev dom je eden najlepših v šmarski okolici. Čvrsto ji pomaga njen službenec France, ki že nad 40 let nepretrgoma služi tej hiši.

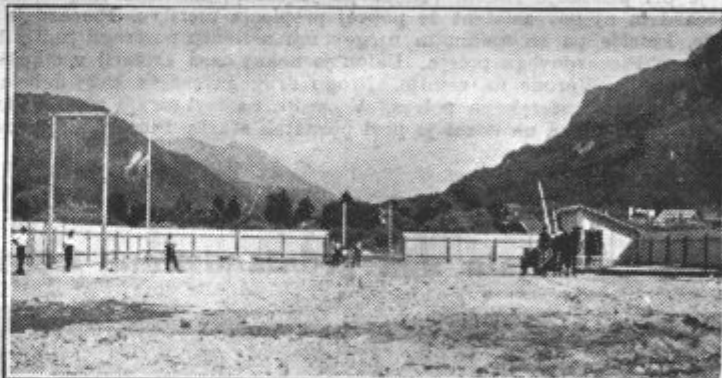
Ga. Zoretova je delavna podpornica članica vseh šmarskih narodnih društev. Že 1898 je kumovala praporu pevskega društva »Zvona«. Znana je njena radodarnost. Gospa Zoretova je iskrena, prava Jugoslovenka, zato pa tudi uživa največji ugled. Še na mnoga leta!

Vzorno marljivi kamniški avtobusni podjetnik Peregrin Rode je v torek 16. t. m. zvečer utonil, zadet od kapi v malem bazenu. Ob 8. zvečer je še pri večerji zabaval številno družbo in jo vabil v četrtek s seboj na brezplačen izlet s svojim novim avtobusom — 38-sedežno »Tatro«, najlepšim in največjim vozilom, kar jih obratuje sedaj v banovini. Pravil je, da roma sedaj »Tatra« v Ljubljani od enega obrtnika do drugega, da jo bodo lepo opremili kakor kak salon. V četrtek jo bo pripeljal v Kamnik in takrat pojedemo na Bled, prihodnjo nedeljo pa v Novo mesto na reklamno vožnjo po njegovi novi avtobusni progi Novo mesto-Ljubljana, katero je pred tednom prevzel od podjetja Klinar. Mladí, komaj 28-letni podjetnik Peregrin Rode je bil vesel, da se bo kmalu lahko postavil z najlepšim avtobusom. Po vročem dnevu se je hotel še ohladiti v mrzli vodi in je po večerji odšel s svojima šoferjema na kopališče. V malem bazenu je skočil v vodo, iz katere pa ni več prišel. Preveč je bil razgret in zadet od srčne kapi je izginil v vodi. Sokopalca sta ga takoj pogrešila in ga po daljšem trudu potegnili iz vode. Skušali so ga z umetnim dihanjem zbuditi k življenju, toda zaman. Peregrin Rode je bil mrtev.

Njegova nenadna smrt je globoko pretresla ves Kamnik in vsakega, kdor je poznal pridnega, podjetnega mladega moža. Vsi so ga imeli radi, svojim uslužbencem je bil pravi brat. Bil je vedno dobre volje, za vsakega je imel kako šaljivo pripombo, poznal je vsakega po imenu in vsi so poznali njega in ga klicali le s krstnim imenom Peregrin. Z brezprimerno pridnostjo je ustanovil lepo uspevajoče podjetje. Velika škoda, da ga je sredi največjih načrtov doletela tako tragična usoda. Kamnik ne bo kmalu imel tako podjetnega človeka. Po rodu je bil iz premožne napredne Rodetove hiše iz Rov, rodil se je 30. marca 1904. Najmlajšega sina sta posebno ljubila njegova roditelja in ju je z njegovo smrtjo zadel najhujši udarec.

Otvoritev letnega telovadišča v Mojstrani

V nedeljo se je vrnil v Mojstrano okrožni sokolski zlet v zvezi s slavnostno otvoritvijo letnega telovadišča, katero je članstvo s kulukom vzorno uredilo. Telovadišče, ki meri 3000 kvadratnih metrov, je eno največjih v gorenjski sokolski župi in ima lepo solčno lego ob Savini strugi. Pred nastopom se je formalizirano izpred kolodvora spreved skozi Dovje in Mojstrano. Pri prireditvi je sodelovala godba jeseniškega Sokola.

Sokolsko društvo v Mostah je priredilo na dan svojega javnega nastopa v nedeljo stafetni tek 10×2000 m, v katerem je zmagala vrsta Sokola I. Tabor. Slika kaže tekmovalne vrste sokolskih društev Sokola I., Most in Moravé z darovateljem nagrade dr. Perkom v sredi.

Gasilci častijo spomin mrtvih tovarišev

Ameriški gasilci pozdravljajo pred katedralo sv. Patrika v New Yorku krste s trupli tovarišev, ki so izgubili življenje pri gašenju Ritzovega hotela

Prve slike z drugega Piccardovega poleta v stratosfero

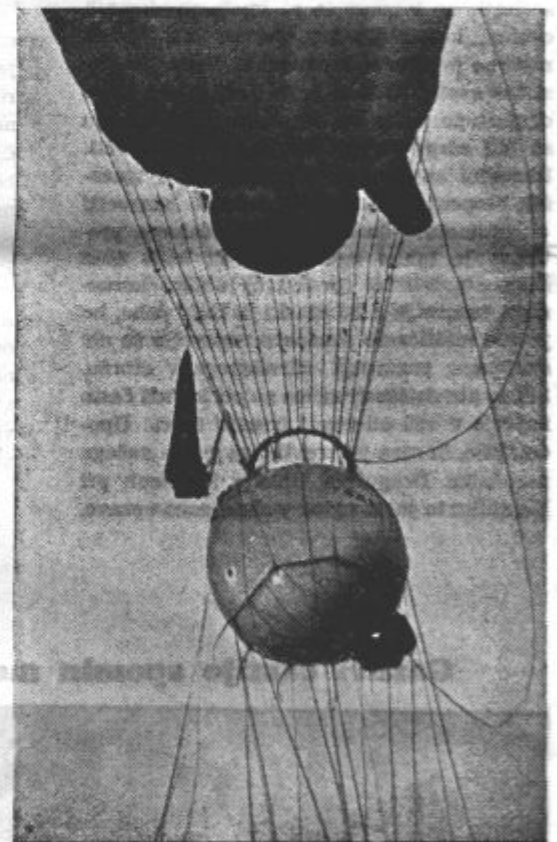

višine je prodril že v prvih treh urah poleta. V zraku je ostal 12 ur, potem se je spustil na planinski svet Volte Mantovane v bližini Gardskega jezera. Spuščanje na zemljo je trajalo samo četrt ure. Preden je gondola sedla na zemljo, je parkrat udarila ob tla, šele nato so prijeli za vrvi štirje kmetje iz Cavallare, pomagala pa sta tudi švicarski inženjer Zweifel in njegov sin. Del aparatov se je pri pristanju razbil, vendar pa je ostal višinomer nepoškodovan, z drugih naprav pa sta Piccard in njegov asistent že poprej prepisala meritve. Piccard je po pristanju prosil samo za čašo vode, kmetje pa so njemu in njegovemu asistentu postregli tudi z breskvami. — Slika na levi: karta drugega Piccardovega poleta. Balon je nekaj časa križaril v cikcaku nad gorenjo Italijo, nato se je spustil blizu Verone na zemljo. Progo drugega poleta kaže debela črta, tanjša črta prikazuje smer lanskega stratosferskega poleta. V ovalih na levi strani zemljevida fizik Cosyns in prof. Piccard. — Slika na desni je prvi posnetek starta Piccardovega balona v Curihu.

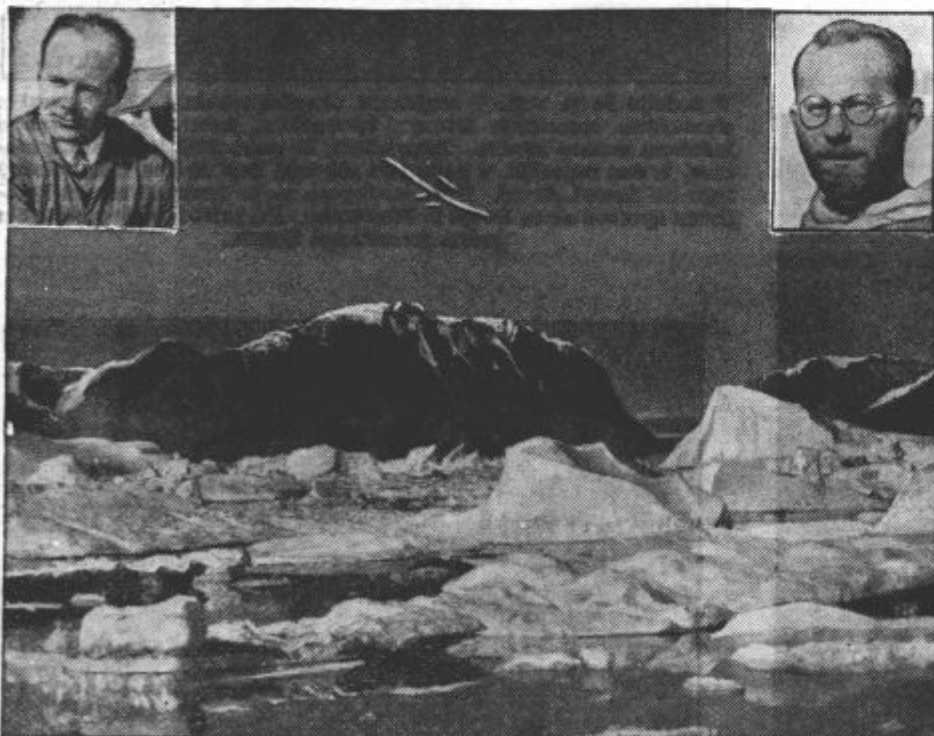

Prof. Piccard se je v četrtek 18. t. m. zjutraj dvignil v stratosfero. Nekaj dni pred tem dogodkom sta ga obiskala na dübendorfskem letališču pri Curihu belgijski kralj Albert (drugi na levi) in belgijska kraljica Elizabeta (sedeča). Poleg nje Piccardova žena, desno od kralja fizik Cosyns.

Prof. Piccard, ki je v četrtek 18. t. m. zjutraj vzletel drugič v stratosfero, je dosegel na tem poletu nekoliko večjo višino kakor lani, namreč višino med 16.000 in 17.000 m. Do maksimalne

Letalo nad grönlandskimi ledniki

Neka filmska družba snema trak o Grönlandu. Pred dnevi je zaneslo znanstvenega člana filmske ekspedicije dr. Sorgeja s kajakom tako daleč v stran, da se ni mogel vrniti v filmsko taborišče. Osem dni in noči je moral prebiti v ledniški pušči na prostem, šele deveti dan so ga našli. Na sliki v desnem kotu: dr. Sorge, v levem kotu letalec Udec, v sredi grönlandská pokrajina z letalom

Slika desno

Zapravlji-va hči

Mrs. Edita Mae Cormick - Rockefeller,

najmlajša hči ameriškega multimilijonarja, znana v Zedinjenih državah po svoji zapravlji-vošti, je hudo zbolela. Zdravniki nimajo upanja, da bi okrevala.

